

POSTANOWIENIE

17 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 17 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J.S.

z udziałem M.G., J.K., A.J., J.D., P.N., A.O. i P.O.

o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej J.S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Legnicy

z 6 marca 2025 r., II Ca 1/25,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(M.T.)

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J.S. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Legnicy z 6 marca 2025 r., wydane w sprawie o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku.

Odpowiedź na skargę kasacyjną wniósł uczestnik P.N., który domagał się wyłącznie jej oddalenia. Pozostali uczestnicy nie zajęli stanowiska w przedmiocie skargi.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów SN z 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudence (zob. postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wnioskodawca powołał się na przesłankę wynikającą z art. 398⁹ par. 1 pkt 2 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto,

podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398¹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Wnioskodawca nie wziął pod uwagę, że niniejsza sprawa jest sprawą o stwierdzenie nabycia spadku, a nie sprawą na tle roszczeń zabużańskich, w której należałoby oceniać relację między wysokością rekompensaty należnej za mienie zabużańskie, a wartością tego mienia. Stwierdzenie nabycia spadku po P.S. nastąpiło na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego 27 sierpnia 2001 r., zaś w trakcie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku żaden z uczestników nie podnosił zarzutów dotyczących ważności testamentu. Zadaniem Sądów *meriti* w niniejszej sprawie było określenie spadkobierców w nawiązaniu do treści testamentu, tak by możliwe najwierniej odtworzyć wolę testatorki. Wskazać również należy, że na chwilę obecną nie jest nawet ustalone, czy T.L. przysługiwało prawo do rekompensaty za mienie zabużańskie, skoro z pisma Wojewody Dolnośląskiego z 15 lutego 2023 r. wynikało, że postępowanie jest zawieszone od 2015 r.

W niniejszej sprawie nie zachodziła potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Ponadto skarżący nawet nie usiłował wskazać jakichkolwiek orzeczeń sądów, które miałyby być między sobą rozbieżne.

Sformułowane przez skarżącego uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Ewa Stefańska

(M.T.)

[a.ł]